

Η ελπιδοφόρα Οικονομία – Η διαχρονική απάντηση στις κοινωνικοοικονομικές κρίσεις

Έκθεση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO)

« Απαντήσεις για την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση - Η Ανθεκτικότητα του Συνεταιριστικού Επιχειρηματικού Μοντέλου σε Περιόδους Κρίσης»

Αξιότιμη/ε XXXX (Βουλευτή, Πρόεδρε, Γραμματέα, Κοσμήτορα, Υπουργέ, Πρωθυπουργέ) του Κοινοβουλίου της Ελλάδας (ή Ελληνικής Κυβέρνησης)

Σε μια στιγμή, που μια μεγάλης έντασης οικονομική κρίση διαπερνά τον τόπο μας αντικρίζοντας τις άμεσες κοινωνικές συνέπειες, ένα κοινωνικοοικονομικό Μοντέλο που μάλλον δεν γνωρίζουμε στον τόπο μας την κανονική μορφή του και την παγκόσμια έκτασή του, ευδοκιμεί. Είναι ένα κοινωνικοοικονομικό μοντέλο το οποίο έχει το μέγεθος της δέκατης οικονομίας στον κόσμο (<http://www.global300.coop>) και δεν βασίζεται στους επενδυτές και στα δάνειά τους.

Τις 18 Δεκεμβρίου του 2009 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στην 64η Σύνοδο της, με το ψήφισμα 64/136 ανακήρυξε το 2012 ως «Έτος των Συνεταιρισμών», υιοθετώντας την πρόταση-έκθεση του Γενικού Γραμματέα της με τίτλο «Οι συνεταιρισμοί στην κοινωνική ανάπτυξη». Η πρόταση του Γ.Γ. βασίστηκε στην έκθεση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας «Απαντήσεις για την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση - Η Ανθεκτικότητα του Συνεταιριστικού Επιχειρηματικού Μοντέλου σε Περιόδους Κρίσης» η οποία επισυνάπτεται. (<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/anthektikotitaGR.pdf>)

Η αποδοχή της Διεθνούς Κοινότητας δεν ήρθε τυχαία, υπήρξε αποτέλεσμα σκληρής πολυετούς δουλειάς και συνεργασίας του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας με το Παγκόσμιο Συνεταιριστικό Κίνημα των 800.000.000 μελών, το οποίο φέτος στις 4 Ιουλίου γιόρτασε την Παγκόσμια Ημέρα Συνεταιρισμών κάτω από το σύνθημα «Καθοδηγώντας την παγκόσμια ανάκαμψη μέσω των συνεταιρισμών».

Πιστεύοντας ότι αυτό το μοντέλο μπορεί να βοηθήσει τον τόπο μας, ευελπιστούμε και ελπίζουμε στις ενέργειές σας για την προώθησή του, σύμφωνα και με τις συμβατικές υποχρεώσεις της Πολιτείας μας που απορρέουν από την [Σύσταση 193/2002](#) του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, την οποία η Χώρα μας ως μέλος της έχει αποδεχτεί.

Ως παράδειγμα οι «αυθεντικοί» καταναλωτικοί συνεταιρισμοί, που όμως δεν είναι εφικτό να λειτουργήσουν ως τέτοιοι στα πλαίσια της ελληνικής νομοθεσίας, εφαρμόζοντας την συνεταιριστική μέθοδο επιστροφής του πλεονάσματος, προσφέρουν είδη διατροφής και πρώτης ανάγκης χωρίς κέρδος σε τιμές κόστους, αποδίδοντας όμως και ένα μέρος του κοινού πλεονάσματος για κοινωφελή έργα προς το όφελος των μελών ή ολόκληρης της κοινωνίας, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας και επιπροσθέτως, βασίζονται σε μεθόδους αυτοχρηματοδότησης από τα μέλη τους, δίχως να ζητούν δανικά από κανέναν.

Αυτό εφαρμόζεται, μεταξύ των άλλων, από όλους τους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς της Ευρώπης των 25.000.000 μελών, οι οποίοι λειτουργούν ως κυματοθραύστες στην άνοδο των τιμών, απελευθερώνοντας ταυτόχρονα πόρους για κοινωνικά

έργα, καταπολεμώντας την ανεργία. Βλ. η κοινωνική συμβολή του καταναλωτικού συνεταιρισμού EROSKI στην Ισπανία

<http://www.fundacioneroski.es/web/es/solidaridad/>

ή του καταναλωτικού συνεταιρισμού κινητής τηλεφωνίας στην Μεγάλη Βρετανία

<http://www.thephone.coop/the-difference/the-difference>

Παρατίθεται στην συνέχεια, η περίληψη και μέρος της εισαγωγής της αναφερόμενης επισυναπτόμενης έκθεσης, οι οποία καταλήγει στον επίλογό της:

«Η Σουηδία διαθέτει ένα δίκτυο 25 συνεταιριστικών αναπτυξιακών οργανισμών οι οποίοι από το 1985 έχουν ως σκοπό την προώθηση των συνεταιρισμών εργαζομένων. Μαζί υποστηρίζουν την εκκίνηση 200 με 400 νέων συνεταιρισμών κάθε χρόνο. Υπάρχουν περίπου 500 συνεταιρισμοί ως μέλη του Συνδέσμου, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι συνεταιρισμοί εργαζομένων. Ωστόσο, δεν περιορίζονται σε συνεταιρισμούς των εργαζομένων αλλά προωθούν και άλλους τύπους, όπως των καταναλωτών, των παραγωγών ή συνεταιρισμών πολλαπλών σκοπών. Συνολικά η Φινλανδική και η Σουηδική εμπειρία μπορεί να αναδείξει την δυναμική στην δημιουργία απασχόλησης μέσω των συνεταιρισμών»

Περίληψη

Η χρηματοπιστηριακή και η επακόλουθη οικονομική κρίση είχε αρνητικές επιπτώσεις για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων, ωστόσο οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο παρουσιάζουν ανθεκτικότητα σε αυτήν την κρίση. Οι χρηματοοικονομικοί συνεταιρισμοί παραμένουν οικονομικά εύρωστοι, οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί αναφέρουν αύξηση του κύκλου εργασιών, οι συνεταιρισμοί εργαζομένων βλέπουν την ανάπτυξη δεδομένου ότι οι άνθρωποι επιλέγουν την συνεταιριστική μορφή επιχείρησης ως αυτή η οποία ανταποκρίνεται στην νέα οικονομική πραγματικότητα.

Γιατί αυτή η μορφή της επιχείρησης αποδεικνύεται τόσο ανθεκτική;

Η έκθεση αυτή θα παρέχει ιστορικά στοιχεία και σύγχρονα εμπειρικά παραδείγματα τα οποία αποδεικνύουν ότι το μοντέλο των συνεταιριστικών επιχειρήσεων επιβιώνει στην κρίση, αλλά το πιο σημαντικό, ότι είναι μια βιώσιμη μορφή επιχείρησης η οποία είναι σε θέση να αντέξει τις κρίσεις διατηρώντας τους πόρους διαβίωσης των κοινοτήτων στις οποίες δραστηριοποιείται. Πρόκειται επίσης να προτείνει τρόπους με τους οποίους το Διεθνές Γραφείο Εργασίας μπορεί να ενισχύσει την δραστηριότητά του στην προώθηση των συνεταιρισμών, ως μέσο για την αντιμετώπιση της παρούσας κρίσης και την αποτροπή μελλοντικών κρίσεων.

Εισαγωγή

Η πρόσφατη μαζική δημόσια οικονομική υποστήριξη, για την διάσωση των τραπεζών που ανήκουν σε επενδυτές από τις οικονομικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν, έχει τονίσει τις αρετές του συνεταιριστικού τραπεζικού συστήματος που ανήκει στους πελάτες του, το οποίο είναι περισσότερο επιφυλακτικό απέναντι στους κινδύνους και δεν οδηγείται από την απαίτηση να δημιουργηθούν κέρδη για τους επενδυτές και έκτακτα επιδόματα (bonuses) για τους διαχειριστές. Τα ταμειντήρια και οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί, γνωστοί επίσης και ως πιστωτικές ενώσεις ή SACCOs, οικοδομώντας κοινωνικές και συνεταιριστικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο αναφέρουν ότι εξακολουθούν να

είναι οικονομικά υγιείς, και ότι πελάτες συρρέουν μαζικά στις τράπεζές τους επειδή είναι πολύ αξιόπιστες. Το σημείο αυτό είναι πολύ σημαντικό, διότι ο συνεταιριστικός τραπεζικός τομέας είναι εξαιρετικά μεγάλος. Το Παγκόσμιο Συμβούλιο της Πιστωτικής Ένωσης (World Council of Credit Unions) έχει 49.000 πιστωτικές ενώσεις ως μέλη του, με 177 εκατομμύρια άτομα μέλη σε 96 χώρες. Η Διεθνής Ένωση Raiffeisen υπολογίζει ότι 900.000 συνεταιρισμοί με περίπου 500 εκατομμύρια μέλη σε περισσότερες από 100 χώρες εργάζονται σύμφωνα με τις συνεταιριστικές αρχές σε τράπεζες που έλκουν την καταγωγή τους από τον Friedrich Raiffeisen στην Γερμανία. Μόνο στην Ευρώπη, υπάρχουν 4.200 τοπικές συνεταιριστικές τράπεζες, με περίπου 60.000 υποκαταστήματα και μερίδιο αγοράς 20%. Οι τράπεζες εξυπηρετούν 45 εκατομμύρια μέλη και 159 εκατομμύρια πελάτες. Ορισμένες από τις μεγαλύτερες τράπεζες στον κόσμο είναι συνεταιριστικές: η Rabobank, για παράδειγμα, η οποία έχει ως μέλη της το 50% των Ολλανδών πολιτών, είναι η μεγαλύτερη γεωργική τράπεζα στον κόσμο, και έχει βαθμολογηθεί ως η τρίτη ασφαλέστερη τράπεζα στον κόσμο. Η βασική ιδέα των συνεταιριστικών τραπεζών είναι πολύ απλή. Ως μέλη τους περιλαμβάνονται τόσο οι αποταμιευτές όσο και οι δανειολήπτες, που χρησιμοποιούν το συνεταιρισμό ανακυκλώνοντας τα χρήματα από εκείνους που τα διαθέτουν σε όσους τα έχουν ανάγκη, χωρίς να λαμβάνει κανείς άλλος εκτός από αυτούς κέρδος με καθορισμένα επιτόκια, ούτως ώστε το σύστημα να λειτουργεί προς το συμφέρον όλων αυτών.

Ίσως ήρθε ο καιρός και στον τόπο μας,

βλέποντας σε αυτή την έκθεση την συμβολή του συνεταιριστικού μοντέλου σε χώρες όπως ο Καναδάς (4 στους 10 πολίτες είναι μέλη του), η Φιλανδία (62% του πληθυσμού είναι μέλη του), η μεταπολεμική Γερμανία και Ιαπωνία, οι Ηνωμένες Πολιτείες κατά την Μεγάλη Κρίση στις αρχές του περασμένου αιώνα,

να διακηρύξουμε ότι και ο πρώτος Πρωθυπουργός της ανεξάρτητης Ινδίας, ο Παντίτ Νεχρού το 1947:

« Συνεταιριστείτε γιατί χανόμαστε».

(Αστικοί και Γεωργικοί Συνεταιρισμοί, Γεωργίου Χρ. Δασκάλου σελ 426)

Πράγματι η Συνεταιριστική Ινδία των 239.000.000 ανθρώπων ενταγμένων σε συνεταιρισμούς από το 1947 έχει κάνει άλματα προόδου ως μια αναδυόμενη δύναμη, α-κόμη και στον τεχνολογικό τομέα.

Άλλα κείμενα Διεθνών Φορέων

Σύσταση 193/2002 του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας
www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/Sistasi193.pdf

Το Ψήφισμα του ΟΗΕ για το Έτος Συνεταιρισμών
<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/gsOHE.pdf>

Κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Σχετικά με την προώθηση των συνεταιρισμών στην Ευρώπη»
<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/KeimenoEE.pdf>

Περιοδικός Τύπος του Διεθνούς Συνεταιριστικού Κινήματος

<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/DigestGR64.pdf>

<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/DigestGR65.pdf>

<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/DigestGR66.pdf>

<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/DigestGR67.pdf>

Η μεγάλη συνεταιριστική παράδοση του τόπου μας και η πρωτοπορία του τα οποία όμως ξεχάσαμε
<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/Greece.pdf>

Το θαυμάσιο «Συνεταιριστικό Εγχειρίδιο» του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας με μια πλήρη περιγραφή του Συνεταιριστικού Μοντέλου, σύντομα και στα ελληνικά, κατόπιν χορήγησης αδείας

<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/egxiridio.pdf>

«Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις Συνεταιριστικές Εθνικές Νομοθεσίες» του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας

<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/kateyuintiries%20grames.pdf>

Διεθνές Συνεταιριστικό Κίνημα

www.ica.coop

<http://www.ica.coop/coop/statistics.html>

Το μισό ηλεκτρικό δίκτυο στις ΗΠΑ είναι συνεταιριστικό, ανήκει στους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και προσφέρει ρεύμα στο κόστος

<http://www.nreca.org/>

Σχετικά Video

Πρώτη παρουσίαση του Διεθνούς Συνεταιριστικού Κινήματος στην Ελληνική Τηλεόραση. ΕΤ 3 εκπομπή «Ανιχνεύσεις» του κ. Παντελή Σαββίδη
<http://www.vimeo.com/8641560>

Ένα πλήρως αναπτυγμένο Συνεταιριστικό Σύστημα 100.000 μελών στην Ισπανία

<http://www.vimeo.com/11329850>

<http://www.vimeo.com/12874996>

Η επιχειρήσεις της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ισπανία των 10.000.000 μελών

<http://www.vimeo.com/8670295>

Το Κυπριακό Συνεταιριστικό Κίνημα.

Ο Δεύτερος εργοδότης στην Κύπρο μετά το Δημόσιο

<http://www.vimeo.com/8837969>

Με τιμή

Μη κερδοσκοπικό Δίκτυο
Κοινωνικής Αλληλεγγύης
& Περιφερειακής Ανάπτυξης

Μια γέφυρα για την προώθηση στον τόπο μας

Δίκτυο Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Περιφερειακής Ανάπτυξης www.diktio-kapa.dos.gr

του συνεταιριστικού κοινωνικοοικονομικού μοντέλου
το οποίο έχει στο επίκεντρό του τις ανάγκες των ανθρώπων

www.diktio-kapa.dos.gr

email info@diktio-kapa.dos.gr